

2.13. TEINIKUORON MATKA LÄNTISEEN SATUMAAHAN

Syksyllä 1947 syntyi Lahdessa ajatus suuren teinikuoron muodostamisesta valitsemalla laulajia kaikista kaupungin oppikouluista. Motiivina oli tehdä ensimmäinen sodan jälkeinen ulkomaanmatka Ruotsiin, lähinnä Lahden kummikaupunkiin, Västeråsiin. Tämä mahdollisuus veti sadat oppilaat koelaulantaan ja heistä valittiin noin sadan laulajan joukko Lahden teinikuoroksi. Tämä kuoro harjoitteli sitten ahkerasti koko lukuvuoden musii-kin opettaja Rakel Suomisen valitsemaa ohjelmistoa.

Kuhunkin neljään ääneen valituista teineistä muodostettiin ensin pieniä harjoitusryhmiä, jotka määrättiin laulamaan sopraanoa, alttoa, tenoria tai bassoääntä. Lopuksi koottiin koko kuoro yhteisharjoituksiin. Enimmät laulut otettiin Heikki Klemetin sekakuorolle sovittamasta Piae Cantiones -kokoelmasta, jonka sävelet juontuvat keskiajalta asti. Lisäksi opettelimme molempien maiden kansallislaulut neliäänisinä sekä muutamia muita sulosointuisia sekakuorokappaleita. Innostus kuorolaisten keskuudessa oli suuri, sillä harjoitukset toivat vaihtelua silloiseen ankeaan sotakorvaus-aikaan ja lauluamme siivitti usko saada nähdä satumaana pidetty, sodalta säästynyt Ruotsi.

Viikon verran ylioppilaskirjoitusten jälkeen koitti lähtöhetki. Kuorolaiset omaisineen olivat säästäneet rahaa ja haalineet Ruotsin valuuttaa matkakustannuksiin sekä pieniin tuliaisostoksiin. Junamatka Turkuun sujui rattoisasti merestä ja naapurimaasta uneksien. Nousu suureen valtamerialaivaan oli useimmille meistä sisämaan nuorista uusi elämys, samoin lipuminen läpi kauniin Turun saariston, ohi hämyisen Ahvenanmaan ja yli rannattoman Itämeren. Muistan elävästi Suomen rannikon häipymisen taustahorisonttiin ja meren tuoksun sekä sadat lokit, jotka parveilivat laivamme ympärillä. Merimatka oli mieluisa elämys huolimatta siitä, että meidän piti nukkua täysissä tamineissamme laivan kannella tai ruumassa. Elimme myönteisten ennakko-odotusten tunnelmissa.

Seuraavan aamun hämärässä tunsin laivan hiljentävän vauhtiaan ja lipuvan tyynessä vedessä hiljalleen kaunista Tukholman saaristoväylää pitkin. Menin kannelle katsomaan. Lopulta lähestyimme Gamla Stadenia kuninkaanlinnoineen, kirkkoineen ja kapeine katuineen. Astellessamme silloisella Suomen laiturilla sattuivat eteemme ensimmäiset tavarantäyteiset kioskit. Me suomalaiset emme olleet saaneet moneen vuoteen kunnan karamelleja emmekä jäätelöä. Varsinkin Marabou-haikarat suklaatuotteiden käärepapereissa ovat jääneet mieleeni. Jäätelöitäkin löytyi vaikka minkä värisiä ja makuisia. En voinut vastustaa kiusausta, vaan ostin monivärisen totterön, joka maistui taivaalliselta.

Nousimme maihin Tukholmassa Suomen laiturilla, joka sijaitsee Gamla Stadenin edessä lähellä Kuninkaan linnaa. Jäätelö- ja makeiskioskeja oli laiturilla useita. Ruotsi oli silloin satumaa suomalaisten mielestä.

Varsinainen vierailukohteemme oli Mälارين pohjoisrannalla sijaitseva Lahden kummikaupunki Västerås. Sinne porhalsimme Tukholmasta junalla ja saimme lämpimän vastaanoton, sillä jo asemalaiturilla meitä vastassa oli runsaasti kummikaupungin teinejä ynnä muuta väkeä. Laulujen ja puheiden jälkeen meidät sijoitettiin asumaan ruotsalaisiin koteihin. Minun kohdalleni sattui perhe, johon kuului kaksi ikäistäni poikaa. Näiden mukavien kaverien opastuksella tutustuimme kaupungin moniin nähtävyyksiin. Mieleen jäivät erityisesti mahtava tuomiokirkko ja riimukirjoituksin varustetut kivet kaupungin keskellä olevalla mäellä, Djäknebergillä. Ne toivat silmiemme eteen elävän tuulahduksen viikinkiajalta.

Konserteissamme ja muissa meille järjestetyissä tilaisuuksissa oli juhlavaa laulaa ulkolaiselle yleisölle ja saada runsaasti aplodeja. Suurempia kömmähdyksiä ei missään sattunut, kiitos siitä ennen muuta musiikin johtajille. Sellaisina toimivat paitsi Kannaksen yhteislyseon opettaja Rakel Suominen myös Lyseon musiikin opettaja Veikko Partanen. Teinikuoron matkan johtajina olivat lisäksi rehtorimme Artturi Tähtinen ja pari muuta opettajaa.

Tulomatalla pidimme konsertin Tukholmassa. Sen jälkeen saimme seikkailu puolen päivää Ruotsin pääkaupungin kaduilla ja kaupoissa. Ostin veljilleni tuliaisiksi Läkerol-askin kullekin ja karamellipussin yhteiseen käyttöön. Vasta kotona huomasin, että pussissa oli karamellien valmistajaksi merkitty Chymos, Lappeenranta! Suomessa siis valmistettiin makeisia, mutta ne oli myytävä ulkomaille, jotta saimme ostaa myyntivaluutalla maallemme tärkeämpiä tavaroita. Lopuilla rahoillani ostin äidin toiveiden mukaan eräästä tavaratalosta termospullon ja vahakankaisen pöytäliinan, molemmat tavaroita, joita ei 1940-luvulla ollut Suomessa saatavissa.

Matkojen kohokohtia ovat yleensä lähdöt ja saapumiset. Kuoromme kajautti niin saattajille kuin vastaanottajillekin komeat laulut. Nämä seremoniat toistuivat matkallamme neljä kertaa ja ne nostattivat meidän nuorten mielet juhlalliseen tunnelmaan. Laulaessamme Maammelaulua vieraalla maalla kasvoi isänmaallinen tunnelmamme, mutta kohottavaa oli myös esittää Ruotsin kansallislaulua Du gamla, Du fria, Du fjällhöga Nord. Joskus voidaan yhdenkin ulkomaanmatkan perusteella perustellusti todeta: Eläkööt hyvin järjestetyt retket, eläköön kansainvälinen kasvatus ja yhteisymmärrys!